

- „Takarékosság” a diákmenzán
- Aranygyűrűs doktorok
- Nagy szerzők — szerepek — színészek
- Testvérlapjainkból
- Spartakiád a főiskolán

SZEGEDI

Egyetem

VIII. évf. 8. szám A SZEGEDI FELSOÓKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA 1970. május. 23.

A felsőoktatás legelhanyagoltabb területe: a nevelés

Beszélgetés Dr. Kulka Frigyes professzorral a Nevelési Bizottság Elnökével

Milyen céllal működhet nagykorú fiatalok körében a nevelési bizottság? Beszélhet-e az oktató felnőtt tanítványai egyéniségének alakításába? Hogyan érvényesülhetnek a tudatos nevelési hatások? — Ezek a kérdések izgatnak bennünket, amikor felkerestük dr. Kulka Frigyes egyetemi tanárt, a SZOTE Nevelési Bizottságának elnökét, hogy a bizottság tevékenységéről, terveiről beszéljünk.

Kulka professzor mindenekelőtt a nevelés megbecsüléséről, a felsőoktatási pedagógiában jelenleg betöltött helyéről beszél.

— Az elmúlt évek biztató kezdeményezései ellenére a nevelési munka ma még a felsőoktatás legelhanyagoltabb oldala. Nem ment még át a köztudatba, hogy az egyetem nem csak szakképző, hanem nevelő intézmény is, s az oktató-, tudományos-, valamint a nevelőmunkának egységet kell alkotnia. Hangoztatni azonban könnyebb, ezt az egységet, mint a mindennapos munkában elősegíteni. Gyakran találkozunk ma is az oktató és nevelő, illetőleg a tudományos tevékenység különválasztásával. Mentő, vagy éppen szentesítő érvként hangoztatják, hogy a tudományos munka sok időt követel, rengeteg az egyetem kívüli elfoglaltság, s még azt is, hogy nem szabad kérés nélkül beavatkoznunk a fiatalok életébe, neveljen a KISZ, a kollégiumok, vagy neveljenek az ideológiai tárgyak oktatóit.

— Mi lehet a célja a felsőoktatásban a nevelőmunkának?

— Tanítványaink a felnőttkor küszöbén álló fiatalok. Hat rájuk az egész világ, kezdve a nemzetközi helyzettől a szülői házig. Meggyőződésem, hogy mindemellett igénylik a mi hatásunkat is. Viszonylag könnyű lenne ezt a pedagógiai hatást csak az előadásokra, vagy a vizsgákra korlátozni. Ez azonban — mint kiderült — nem elegendő. Senkitől se kívánjuk, hogy gyóntató vagy pszichoanalitikus legyen, de azt igen, hogy emberi kapcsolatot alakítson ki tanítványaival, amelynek tartalma a kölcsönös megbecsülés, amely megakadályozza a közömbösséget és cinizmust, s amely szakbarbárok helyett a kiművelt emberfők képzését tűzi ki célul.

— Nemegyszer elmondtuk már, hogy mindenoldalúan és harmonikusan képzett szocialista típusú orvosokra van szükség. Az eszmény és a jelen állapot összekeverése helytelen lenne. Tisztázni kell mit értünk szocialista szakemberen. A fogalom ugyanis sokszor túlidealizált, misztifikált, talán ezért nincs elég mozgósító ereje. Hovatovább, valamiféle elérhetetlen ideálhoz kezd hasonlítani. A szocialista jelző elősorban világnézetet és életfelfogást jelent. Hallgatóinkat szakmai felkészítésük mellett tehát elő kell készítenünk szélesebb körű társadalmi hivatásukra is. Általában szeretjük hangoztatni, hogy hivatásszerető, humanusan gondolkodó, áldozatkész, kiválóan felkészült orvos az eszményünk. Ez az eszmény azonban Tánzaniában ugyanúgy ismerős, mint Norvégiában. Nekünk tehát a többletet is meg kell találnunk. Ez a többlet: a közösségi érzés. A szocialista orvos azáltal, hogy együtt él, együtt érez a gondjaira bízott emberekkel, nem csak orvosuk, hanem szinte papjuk és tanárjuk is lehet. Módszere, a gondozás, a közösségi élet és a munkakörülmények figyelembevételével a betegség megelőzése.

— A cél valóban imponáló. Professzor úr véleménye szerint milyen eszközökkel közelíthetik meg?

— A nevelési hálózat az évfolyamfőnökökön át a csoport patrónusok

rendszerét jelenti. Mikor ezzel a hálózattal megismerkedtem, kissé iskolásnak találtam. Ma úgy látom, hogy az oktatók, hallgatók kapcsolatának egyik lehetséges formája. Vannak pl. olyan patrónusaink, akik a csoport tagjainak szakmai és kulturális tanácsadás mellett személyi családi problémáit is sikeresen oldják meg. Tapasztalataink szerint az egyetem közösségi életében elsősorban két kritikus periódust kell figyelembe vennünk. Ez pedig a fejlődési lánc két végén az első és az utolsó évfolyamon van. A kezdeti jó „beállás” a siker a későbbi évek fejlődésének ütemét döntően befolyásolhatja. Az utolsó évek azért jelentősek, mert a kilépő orvost, gyógyszerészt szilárd közösségi elvekkel, biztos élmény és tanulmányokkal kell előkészíteni egy kollektív társadalom építésére. Ezért döntött úgy az elmúlt tanévben a Nevelési Bizottság, hogy évfolyamokra lebontott programot ad patrónusainak.

— Megismerhetünk ennek a programnak néhány jellemzőjét?

Az első évfolyamon fontos az egyetem szervezeti felépítésének, az állami vezetés szerkezetének megismertetése. Ilyenkor kell maximális segítséget nyújtani a gimnázium és az egyetem közti különbség áthidalására. Tájékoztatni kell a hallgatókat jogaikról és kötelezéseikről, a KISZ és a Pártszervezet munkájának felépítéséről. A kollégiumi együttélés szabályait is ilyenkor sajátítják el, s már ekkor tartalommal kell megtöltenünk a hivatástudat fogalmát a pálya szépségeinek és nehézségeinek bemutatásával. A negyedik évfolyamon már érdemes felkeltenünk a tudományos munka iránti érdeklődést, többek között a speciál kollégiumok rendszerének kialakításával. Ekkor kapcsolódjanak be a hallgatók a TIT és a Vöröskereszt munkájába. Az ötöd évesekkel már a pályaválasztás kérdéseiről, lehetőségeiről beszélgeszünk, s ismertetjük meg velük a város és megye egészségügyi intézményeinek munkáját is. A patrónusok mind-eközben ne feledkezzenek el róla, hogy a hallgató nemcsak a nevelőmunka tárgya, hanem annak aktív alakító résztvevője is. Ne uniformizáljuk a közösségeket, mindig az egyes csoportok vagy egyének érdeklődési körére építsünk.

— Sokat beszéltek mostanában az úgynevezett hátrányos helyzetű tanulókról. Mit tehet értük az említett nevelési hálózat?

— A kétkezi munkások gyermekeinek fenti minősítéssel való elkülönítése, nem mindig szerencsés. Nehéz gyamolítani, de ne feledkezzünk el róla, hogy a gyamolítást elviselni is nehéz. Mindazonáltal úgy kell őket támogatnunk, hogy elsősorban aklimatizálódásukat segítsük elő. Azokat a módszereket kell megtalálnunk, amelyeknek segítségével egyforma feltételek közé juttathatjuk az otthonról nagyobb műveltségi anyaggal elbocsátott és az ilyen szempontból hátrányos helyzetű hallgatóinkat. Ezt szolgálhatják pl. a középiskolás kollégiumok, de sokat tehetnek az egyetemi kollégiumok is. Ezért tartja fontosnak például bizottságunk a kollégiumok nevelőmunkájával való törődést is.

— Az orvostanhallgatókkal folytatott beszélgetések során főtben azt állították, hogy az egyetemen feudális szellem van. Mi erről a professzor úr véleménye?

— Oktató-nevelőmunkánk tényleges korszerűsítésének fő akadályát abban az ellentmondásban látom, amely a hallgatók mennyiségi „felütása” illetve intézeteink anyagi, technikai és személyi ellátása között van. Az oktatók számához képest nagyon sok a hallgató,

így kevés lehetőség kínálkozik a személyes kapcsolat alakítására. Ugyanakkor meglevő oktatóink is erősen túlerheltek. Meg kell még jegyezni azt is, hogy az oktatásnak, nevelésnek — bár megbecsülése fejlődésben van — még mindig nincs olyan rangja, mint az oktató egyéb funkcióinak. Őszintén szólva ma még nagyrészt az oktatók egyéni lelkiismeretétől függ, hogy milyen módon foglalkoznak a hallgatókkal, s bár többségük őszinte jó viszonyban van tanítványaival, nem ritka az a konzervatív arisztokracizmus sem, ami a közvetlen kapcsolatot kizárja. Hiszen végül is az oktató személye, viselkedése, munkamorálja, magánélete a legnagyobb nevelőerő. Így aztán részben a létszámnövekedés miatt elszemélytelenedő oktatás, részben egyes oktatók magatartása keltheti hallgatóinkban a feudalista szellem érzetét. — Remélem, ez csak szörványos jelenség egyetemünkön. Meggyőződésem, hogy az új egyetemi szabályzat bevezetése, a hallgatók aktív részvételének biztosítása minden fórumon, e téren is tovább fejlődést fog eredményezni. — Fejezte be kérdéseinkre adott válaszát dr. Kulka Frigyes.

F. J.

Dr. Polinszky Károly miniszterhelyettes levele

Örömmel állapítottam meg, hogy egyetemi-főiskolai hallgatóságunk legjobbjainak nagy seregszemléjével, a felszabadulásunk 25. évfordulója és a Lenin centenárium jegyében megrendezett IX. Országos Tudományos Diákköri Konferenciával a SZEGEDI EGYETEM — méltó módon foglalkozott. Fogadja ezért a Szerkesztőség kollektívája elismerésemet és köszönetemet. Kérem Önöket, hogy a kommunista szakemberképzés ügyét, a diák tudományos munkát a jövőben is minden rendelkezésükre álló eszközzel támogassák és népszerűsítsék.

Egyúttal megragadom az alkalmat, hogy lapjukon keresztül köszöntsem a JÓZSEF ATILIA TUDOMÁNYEGYETEM, a SZEGEDI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM és a SZEGEDI TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA diákkörökét patronáló oktatóit és diákkörös hallgatóit. További eredményes munkát kívánok a konferencia alkalmából miniszteri ümú és KISZ-kitüntetésben részesítetteknek, valamint a díjazott dolgozatok szerzőinek.

Budapest, 1970. április 29.

DR. POLINSZKY KÁROLY miniszterhelyettes

Vendégeink

Két hétig a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara dékánjának vendégeként Szegeden tartózkodott Zsaborjuk elvtárs. az Odesszai Egyetem Bölcsészkarának dékánja. A szovjet vendég tanulmányozta az Orosz Tanszéken folyó munkát, élénken érdeklődött oktatásunk metodikai problémái iránt és több más látogatása mellett megtekintette a Móra Ferenc Kollégiumot is.

A JATE Filozófiai Tanszékének vendégeként 3 hétig nálunk tartózkodott Titarenko docens, a moszkvai Lo-

monoszov Egyetem filozófiai fakultásának tanára.

A Főiskola vendégeként négy napig tartózkodott Szegeden dr. Armin Klein a Potsdami Pedagógiai Főiskola FJD első titkára.

A Nyitrai Pedagógiai Fakultás Testnevelés Tanszékének adjunktusa Mag Ottó kétéhetes tanulmányútra érkezett a Tanárképző Főiskolára.

Szintén a Főiskola vendégeként töltött néhány napot Szegeden a Potsdami Pedagógiai Főiskola szakszervezeti vezetősége képviselőjében Erika Wandrey és dr. Franz Richter. Látogatásuk célja a két szakszervezet cse-reüldetésének megbeszélése és a kapcsolat elmélyítése volt.

Hengrique Semo professzor, a mexikói Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja tartott előadást május 11-én az Ady-téri épület tanácstermében. Az előadást követően a vendégprofesszor a hallgatóság kérdéseire is választ adott.

Oklevél

Május 1. alkalmából kiváló szakszervezeti munkájáért oklevéllel tüntették ki Honti Gyulát, a Tanárképző Főiskola adjunktusát.

Nevelési pályázat

Az Országos Felsőoktatási Nevelési Munkaközösség, a KISZ Egyetemi és Főiskolai Osztálya és az MPT Felsőoktatási Szakosztálya által a felszabadulás 25. évfordulója alkalmából meghirdetett nevelési pályázatra beküldött dolgozatukért II. díjjal jutalmazták Elek Józsefet, a főiskolai tanulmányi osztályának vezetőjét és Orgoványi Zoltánt, a főiskola orosz tanszékének adjunktusát. Dr. Békési Imre adjunktus III. díjat kapott. A díjazott pályamunkák nemsokára megjelennek a Főiskola Tudományos Közleményiben.

Külföldi utak

A Német Szövetségi Köztársaságban, Breisgauban járt dr. Halász Előd egyetemi tanár, 5 napos útja során Halász professzor a Nemzetközi Lenau Társaság szokásos évi közgyűlésén vett részt.

A Magyar Tudományos Akadémia küldötteként Várnába utazott dr. Kalmár László egyetemi tanár, a JATE Kibernetikai Laboratóriumának vezetője. Kalmár professzor részt vett a Bolgár Tudományos Akadémia matematikai modellezés tárgyú konferenciáján. Az egy hétig tartó tanácskozáson a baráti országok tudományos akadémiai között fennálló együttműködési egyezményvel kapcsolatos bizottsági ülésen dr. Kalmár László a Magyar Tudományos Akadémiát képviseli.

A Főiskola Matematikai Tanszékének adjunktusa Tóth Balázs hat napos tanulmányútra utazott Postdamba.

A Nyitrai Pedagógiai Fakultás meghívására a Főiskoláról Szabó László, a Testnevelési Tanszék adjunktusa, Vaskor András a Matematikai Tanszék adjunktusa és Dr. Huszka László a Történelemtudományok Tanszékének adjunktusa tíz napos tanulmányútra utazott.

Dr. Várkonyi Ágnes, dr. Tekulics Péter, dr. Szentpétery Ilona az aranygyűrűs doktorra fogadó tanácsülésen. (Lásd cikkünket a 3. oldalon.)

